18/19/1995 16:16 935 AMP PAGE 02

Nusikaltimų bangos Lietuvoje neslūgsta

Donatas STRAVINSKAS

„Per devynis šių metų mėnesius šalyje įregistruota per 45 tūkstančius nusikaltimų", – vakar spaudos konferencijoje sakė vidaus reikalų ministras Romasis Vaitekūnas. Tai bevelk 4 tūkstančiais daugiau nei pernai per tą patį laikotarpį.

Pareiginams pavyko išaiškinti 40 procentų nusikaltimų – dviem procentais mažiau nei pernai. Ministras sakė, kad pastebimas nusikalstamumo augimas Vilniuje, Kaune bei jų rajonuose, Šiauliuose, Panevėžyje, Ignalinos, Telšių, Pasvalio, Šalčininkų rajonuose. Mažiau nusikaltimų nei pernai padaryta Klaipėdoje.

Daugiau nei 17 procentų padaugėjo autotransporto priemonių vagysčių. Šiemet jų įvykdyta jau 5110. Pasak R.Vaitekūno, trečdaliu sumažėjo gyvulių vagysčių, plėšimų, turto prievartavimo atvejų. Tyčinių nužudymų, kūno sužalojimų, iššaginimų skaičius liko maždaug toks pat kaip pernai.

Ministras informavo, kad šią savaitę bus sukviesti visi miestų bei rajonų policijos komisariatų vadovai, su kuriais žadama išanalizuoti kriminogeninę situaciją.

R.Vaitekūno teigimu, šiemet už įvairius nusižengimus iš Vidaus reikalų ministerijos atleisti 656 pareigūnai. „Tik išsigydžius savas žaizdas, galima kovoti su nusikalstamumu", – teigė ministras. Jis sakė, kad atėjus į darbą „kartais rūpi ne nusikaltimų gausa, o saviškiai". Ministras paneigė spaudoje pasirodžiusią informaciją, kad jis norįs valdyti Valstybės saugumo departamentą. Jo anonymu, tokias žinias paskleidė jam nepalankūs žurnalistai.

Vidaus reikalų ministras važinėja vogtu „Mercedes"

Atkelta iš 1 p.

O Vyriausybė apsiėjo ir be teismo, ir be privalomųjų terminų.

Pasak Vyriausybės juridinio skyriaus vedėjo V.Kumpos, Vyriausybės nutarime nepaminėta sąvoka „bešeimininkis turtas", todėl „galima išvedžioti visaip, bet iš esmės tai bešeimininkis". Paklaustas, ar nėra kokio nors įstatymo, leidžiančio Vyriausybei priimti tokį nutarimą, V.Kumpa atsakė: „Bijau, kad nėra".

Vyriausiasis valstybinis mokesčių inspektorius H.Teišerskis irgi sakė, kad neradus automobilio savininko, reikia vadovautis Civiliniu kodeksu.

Savininką nustatyti galima

Iš tų 16 automobilių „Lietuvos rytas" pasekė paties brangiausio „Mercedes" kelią.

Šių metų vasario 5-osios naktį, apie 5 val., kelyje Prienai–Marijampolė policijos patrulis sustabdė „Mercedes Benz-600 SEL", vairuojamą Lenkijos piliečio. Pastebėję, kad kėbulo numeris suklastotas, pareigūnai mašiną sulaikė.

O gegužės mėnesį šį automobilį Vyriausybė jau atidavė Vidaus reikalų ministerijai, nors nuo sulaikymo buvo praėję tik trys mėnesiai, visa medžiaga apie mašiną nesurinkta.

Liepos mėnesį automobilis įregistruojamas kelių policijoje kaip ministerijos autoūkio nuosavybė.

„Mercedes" automobilius prekiaujančios firmos „Stern von Litauen AG" darbuotojai sakė, kad naujo „Mercedes Benz-600 SEL" bazinio modelio gamyklos kaina – 180 tūkst. Vokietijos markių.

Lietuvoje, pridėjus visus mokesčius, tokia mašina kainuoja apie 220 tūkstančių markių.

O minėtasis „Mercedes" į „Stern von Litauen AG" prieš keletą mėnesių buvo atvežtas techninei apžiūrai, todėl firmos darbuotojai gali kalbėti ir apie jo vertę: šis 1991 metais pagamintas limuzinas dabar kainuoja daugiau kaip 100 tūkstančių Vokietijos markių.

Paklausti apie identifikavimo problemas, firmos darbuotojai „Lietuvos rytui" sakė, kad pakeistas mašinos kėbulo numeris – ne kliūtis išaiškinti savininką: dar yra variklio ir pavarų dėžės numeriai. Be to, pasak ir Lietuvos, ir Vokietijos policininkų, brangiuosiuose modeliuose keletoje vietų yra slapti mašinos identifikavimo numeriai.

Ministro mašina – paslaptis

Praėjusią savaitę Vidaus reikalų ministerijos Materialinio aprūpinimo ir statybos departamento direktorius Č.Daškevičius „Lietuvos ryto" žurnalistui sakė, kad tie 16 automobilių buvo padalyti policijos struktūroms. Kam koks atiteko, jis teigė nežinąs. Sakė netgi nežinąs, kokio modelio „Mercedes" važinėja ministras. Paklaustas, ar nejuokauja, sakė, kad ne.

Netrukus po to pokalbio Č.Daškevičius pats paskambino į redakciją ir paaiškino, kad ministras važinėja prieš porą metų pirktu „Mercedes", o minėtuoju „Mercedes Benz-600 SEL" nevažinėja niekas. Ta mašina stovinti autoūkio garaže, oficialiai niekam nepaskirta. „Aš visada sakau tik tiesą", – teigė Č.Daškevičius.

Autotransporto skyriaus viršininkas V.Burba iš pradžių tvirtino, kad ministerijos ūkyje „Mercedes Benz-600 SEL" apskritai nėra, bet netrukus pareiškė, kad „Mercedes" iš viso nevažinėjama, tai yra rezervinė mašina". Paklaustas, kokiu automobiliu važinėja ministras, jis atsisakė atsakyti. Patarė skambinti ministerijos spaudos atstovui.

Tačiau Vidaus reikalų ministerijos informacijos skyriaus viršininkas Š.Skapcevičius „Lietuvos rytui" pasakė, kad V.Burba žurnalistą pas jį nukreipė be reikalo: „Lyg aš už jį daugiau žinočiau. Aš tais dalykais nesidomėjau".

Du pokalbiai vienu metu

Praėjusį penktadienį „Lietuvos ryto" žurnalistas telefonu dar sykį kalbėjosi su Vidaus reikalų ministerijos autotransporto skyriaus viršininku V.Burba, kurio viršininkas – Materialinio aprūpinimo ir statybos departamento direktorius Č.Daškevičius. Šįsyk pokalbis buvo turiningesnis.

Iš pradžių V.Burba pasiūlė skambinti jo viršininkui Č.Daškevičiui. Paskui sakė, kad būtų neetiška paskelbti, kokia mašina važinėja ministras, – „tai būtų informacija vagims".

– Automobilių numerių mes nespausdinsime.

– Jūs juos juk žinote, turite visus susirašę. O kodėl Daškevičius nenori kalbėti? Palaukite vieną minutę.

Tada V.Burba paskambino kitu telefonu ir pasakė: „Ar yra vadas? Paprašyk, kad paskeltų ragelį, labai reikia". Besitardamas su savo vadu, skyriaus viršininkas, matyt, susinervino, nes šūktelėjo: „Jūs sakėte jokios informacijos neteikti, aš ir neteikiu!"

Paskui V.Burba toliau kalbėjosi su žurnalistu. Paklaustas, ar jis visiškai įsitikinęs, kad tuo „Mercedes" kartais nepasinaudoja ministras, atsakė: „Abejoju". Tuo metu kitu telefonu V.Burbai paskambino jo viršininkas, su kuriuo šis ką tik buvo kalbėjęs. Iš trumpų V.Burbos frazių („taip", „gerai" ir pan.) išskirtina viena: „Klausinėja apie ministro mašiną".

Paskui V.Burba vėl ėmė kalbėtis su žurnalistu, tačiau po kelių sekundžių jam vėl paskambino viršininkas. Iš skyriaus viršininko atsakymų: „Aš lygiai taip ir pasakiau".

Po eilinio pokalbio kitu telefonu V.Burba ėmė „Lietuvos rytui" pasakoti apie kitą, prieš porą metų ministerijos nupirktą „Mercedes" (apie šią ministro mašiną žurnalistui jau buvo pasakojęs Č.Daškevičius). Tačiau pasakojimą vėl nutraukė skambutis kitu telefonu. V.Burba į kitą ragelį: „Dar ne... Nieko nešneku. Aš gi negaliu padėti ragelio... Pasakiau... Aš jam aiškinu, kokia mašina ministras važinėja... Na, tai kaip!... Aš jam nepasakosiu". Paskui autotransporto skyriaus viršininkas susinervino ir pakėlė toną: „Aš turiu liudininką, va, prie manęs stovi žmogus ir gali pasakyti, ką aš pasakiau, jei jūs mane taip kaltinate! Aš irgi žmogus esu!"

Paskui V.Burbos pokalbio su žurnalistu niekas nebepertraukinėjo, tačiau skyriaus viršininkas atsisakė pasakyti netgi tai, ar itin brangūs Vyriausybės ministerijai perduoti automobiliai kam nors naudojami, ar tik dulka garažuose. V.Burba žurnalistą vėl pabandė nusiųsti į informacijos skyrių: „Supraskite mane irgi, vis dėlto mes ne kolchoze organizacija, o policija".

Tikrasis savininkas surastas

„Lietuvos rytas" pabandė savo jėgomis ką nors išsiaiškinti apie tą „Mercedes Benz-600 SEL". Redakcijos prašymu šia mašina pasidomėjo Vokietijos kriminalinės policijos pareigūnai. Jų atsakymas buvo gan netikėtas: pasirodo, dėl šio automobilio jau klausė Interpolo Lietuvos biuras ir jam maždaug prieš savaitę išsiųstas atsakymas, kad minėtasis „Mercedes" šių metų sausio 27 d. pavogtas Vokietijoje iš vieno šios šalies piliečio. „Lietuvos rytui" tai patvirtino ir Interpolo Lietuvos biuro pareigūnai. Automobilis identifikuotas pagal pavarų dėžės numerį.

Dabar, kai paaiškėjo tikrasis automobilio savininkas, jam, matyt, teks kreiptis į Lietuvos teismą, kad iš Vidaus reikalų ministerijos atgautų savo mašiną. Beje, Vyriausybės juridinio skyriaus vedėjas V.Kumpa patvirtino „Lietuvos ryto" informaciją, kad neseniai buvo parengtas dar vienas analogiško Vyriausybės nutarimo projektas išdalyti dar 16 automobilių, kurių savininkai nenustatyti.